

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3061/2018. (II. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.II.38.170/2016/17. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó, jogi képviselője (Oppenheim Ügyvédi Iroda, 1053 Budapest, Károlyi utca 12., képviseli: dr. Kiss M. Tibor ügyvéd) útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, melyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.II.38.170/2016/17. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárás során megállapított tényállás szerint az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság 1979. június 5. napján 20.363-3/1979. számon csapadékvíz elvezetési munkálatokra vízjogi üzemeltetési engedélyt adott a H. jogi személy (a továbbiakban: engedélyes) mint engedélyes részére. Az alapügy alperesi beavatkozója 2004. október 26. napján kizárólagos tulajdonjogot szerzett a vízjogi üzemeltetési engedéllyel érintett ingatlanokon, és 2015. november 27. napján kezdeményezte a vízjogi üzemeltetési engedély névátírását. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, mint elsőfokú hatóság 2016. április 11. napján kelt 35500/11732-16/2015. számú határozatával a vízjogi üzemeltetési engedélyt módosította, és az engedélyes nevét az alperesi beavatkozóra átírta. A Katasztrófavédelmi Igazgatóság határozatának indokolásában rögzítette, hogy a kérelmező mind az ingatlanok feletti tulajdonjogát, mind pedig az üzemeltetési jogcímét megfelelően igazolta. Az indítványozó fellebbezése nyomán a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatósága 2016. június 2. napján kelt 35000/5244-1/2016. számú határozatával az elsőfokú döntést helybenhagyta. A Katasztrófavédelmi Főigazgatóság határozatában utalt arra, hogy a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) csak arra vonatkozóan tartalmaz előírást, hogy az engedélyes kérelmére mely esetekben módosítható a vízjogi engedély, és nem pedig arra vonatkozóan, hogy a vízjogi engedély kizárólag az engedélyes kérelmére lenne módosítható. A határozat rögzítette, hogy az alperesi beavatkozó Ptk. 5:30. § (1) bekezdése szerinti tulajdonosi rendelkezési joga sérült volna a kérelem elutasításával.
- [3] 1.2. A határozattal szemben az indítványozó terjesztett elő keresetlevelet, melyben elsődlegesen a határozat elsőfokú határozatra is kiterjedő hatályon kívül helyezését, másodlagosan a határozat hatályon kívül helyezését és az eljáró hatóság új eljárás lefolytatására kötelezését kérte. Az indítványozó álláspontja szerint az engedély módosítását kizárólag az eredeti engedélyes kezdeményezhette volna, az engedély átírása pedig az indítványozó jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogait sértette, figyelemmel arra, hogy az eljáró hatóság az indítványozó kifejezett tiltakozása ellenére határozott az engedélyes személyének módosításáról. Az indítványozó arra is utalt, hogy az eljáró hatóság elmulasztotta az indokolási kötelezettségét. Az elsőfokon eljáró Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.27.531/2016/8. számú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította. A bíróság álláspontja szerint a Korm. rendelet vonatkozó rendelkezéseit az Alaptörvény 28. cikkére tekintettel akként kell értelmezni, hogy a körülmények változása esetén nem csak az engedélyes kérheti az engedély módosítását, hanem az új tulajdonos és az engedélyes is. A bíróság álláspontja szerint az eljáró hatóság az indokolási kötelezettségének kellő mértékben eleget tett.
- [4] 1.3. Az indítványozó felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a kereseti kérelmének megfelelő döntés meghozatalát, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Az indítványozó egyrészt az első- és másodfokú hatóságok eljárási szabálytalansá-

gaira, másrészt pedig a téves jogszabályértelmezésre hivatkozott. A Kúria Kfv.II.38.170/2016/17. számú ítéletével a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság jogerős ítéletét hatályában fenntartotta. A Kúria az indítványozó eljárási szabálysértésekre történő hivatkozását nem tartotta megalapozottnak, az eljáró hatóságok, illetőleg bíróság jogszabályértelmezését pedig helyesnek ítélte meg.

- [5] 1.4. Az ítélettel szemben az indítványozó terjesztett elő alkotmányjogi panaszt az Abtv. 27. §-ára alapítva, kérve a Kúria Kfv.II.38.170/2016/17. számú ítélete alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését. Álláspontja szerint a Kúria ítélete sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését és XXVIII. cikk (1) bekezdését. Az indítványozó ezen túlmenően arra is utalt, hogy az alkotmányjogi panasz alapját képező határozatok semmisnek tekinthetők a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 121. § (1) bekezdés b) pontja alapján, ugyanis az eljáró hatóságok hatáskör hiányában jártak el az ügyben.
- [6] Az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság elvének állított sérelmével kapcsolatosan kifejtette, hogy abból az egységes, kiszámítható és következetes jogértelmezés és jogalkalmazás fakad, márpedig a Kúria az alkotmányjogi panasszal támadott ítéletében azonos tényállás és jogszabályi rendelkezések mellett teljesen eltért a Legfelsőbb Bíróság által korábban más ügyben hozott, Kfv.II.37.012/2009/7. számú ítéletében foglaltaktól. Az indítványozó azt is megjegyezte, hogy a Legfelsőbb Bíróság 2009. évi döntését meghozó háromtagú bírói tanács két tagja részt vett az alkotmányjogi panasszal támadott kúriai ítélet meghozatalában is.
- [7] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét abban jelölte meg, hogy a Kúria nyíltan és érdemi, a jogvita lényegi elemeire kiterjedő indokolás nélkül, teljes egészében szembehelyezkedett a saját korábbi jogértelmezésével.
- [8] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [9] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó perbeli jogi képviselője a Kúria mint felülvizsgálati bíróság ítéletét 2017. július 10. napján vette át, az alkotmányjogi panaszt pedig 2017. szeptember 8. napján adták postára. A jogi képviselővel eljáró indítványozó csatolta az eljáró jogi képviselő meghatalmazását. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszát.
- [10] Az Abtv. 27. § a) pontja értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti. Az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezetett jogbiztonság követelményébe ütközőnek tartja a Kúria döntésében megjelenő, a Legfelsőbb Bíróság korábbi döntéséhez képest eltérő jogi érvelést. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság utal arra, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére, mint Alaptörvényben biztosított jogra csak két esetben alapítható alkotmányjogi panasz: a kellő felkészülési idő hiánya, illetőleg a visszaható hatály tilalma miatt {3012/2017. (II. 8.) AB határozat, Indokolás [25]}. A jogállamiság és az annak részét képező jogbiztonság további tartalmi elemeit az Alkotmánybíróság nem tekinti az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának {lásd például: 3047/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [39]}. Tekintettel arra, hogy az indítvány sem a kellő felkészülési idő hiányára, sem pedig a visszaható hatály tilalmának sérelmére nem hivatkozik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével összefüggésben, ezért az indítvány e vonatkozásban nem teljesíti az Abtv. 27. § a) pontja szerinti követelményt.
- [11] 3. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}. Tekintettel arra, hogy a XXVIII. cikk (1) bekezdése Alaptörvényben biztosított jognak minősül, az Alkotmánybíróságnak ezen indítványi elem vonatkozásában kellett értékelnie az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos feltételek teljesülését.

- [12] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelmével kapcsolatosan az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy a jogalkalmazás egységének biztosítása az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése értelmében kifejezetten a Kúria – és nem pedig az Alkotmánybíróság – hatásköre, melyet a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 25–44. §-ai konkretizálnak {3119/2017. AB határozat, Indokolás [26]}. Alkotmányjogi panasz alapján önmagában az ítéletek ellentmondása miatt, alapjog sérelme hiányában az Alkotmánybíróság nem vizsgálja felül az ítéleteket akkor sem, ha azokat a Kúria hozta {3195/2016. (X. 11.) AB határozat; Indokolás [23]; 3269/2016. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [17]}. Azt pedig az indítványozó sem állította, hogy a Kúria jogértelmezése alaptörvény-ellenes lett volna.
- [13] Az alkotmányjogi panaszban nevesített indokolási kötelezettség megsértését az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) AB határozatában már alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként értékelte {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [21]}. Ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz befogadásának az indokolási kötelezettség vonatkozásában csak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye esetén lehet helye az Abtv. 29. §-ának megfelelően. Az indokolási kötelezettséggel kapcsolatosan az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {lásd: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}. Az alkotmányjogi panaszban felhívott érvek alapján az indokolási kötelezettség konkrét ügyben történő megsértésének kételye nem merül fel, mivel a Kúria ítéletéből megállapítható, hogy a Kúria érdemben megvizsgálta az indítványozó azon érvét, miszerint a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság döntése ellentétes a Legfelsőbb Bíróság korábbi, Kfv.II.37.012/2009/7. számú ítéletével, és ennek értékeléséről számot adott az ítéletében. Márpedig önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [14] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelme vonatkozásában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz e vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételnek.
- [15] 4. Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében előírtakra is, visszautasította.

Budapest, 2018. február 13.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1809/2017.

